

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a JUDr. Věry Šimůnkové v právní věci žalobce: **Fond ohrožených dětí**, spolek, se sídlem N. P., P., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na poříčním právu 1, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 10. 2015, čj. 2015/57401-231/1,

t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou u zdejšího soudu dne 29. 12. 2015 domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 31. 8. 2015, čj. 118833/2015/KUSK (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán za dobu od 1. 7. 2015 do 31. 7. 2015 státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilým dětem v zařízení FOD K. v H. v celkové výši 406.600 Kč. Žalobce namítá nezákonnost napadeného i prvostupňového rozhodnutí. Uvedl, že žalovaný krátil v měsíci červenci státní příspěvek na 6 nezletilých dětí za dobu od 1. do 4. 7. 2015, po kterou se účastnily prázdninového pobytu v J. pořádaného Centrem S. – V., o. s., který žalobce nepořádal, neorganizoval ani nehradil. Nebyly tak splněny podmínky stanovené metodickým doporučením žalovaného ze dne 13. 3. 2015, čj. 2013/17282-21 (dále jen „metodické doporučení“), podle něhož se příspěvek nekrátí, pokud se dítě sice nachází mimo zařízení, je tomu však z důvodu účasti na pobytové akci,

kteřá je organizována, zprostředkována nebo objednána zařízením a hrazena zařízením nebo jeho zřizovatelem. V daném případě se však musely vzhledem k nízkému věku dětí zúčastnit pobytu i dvě pečující osoby („tety“), jimž musel žalobce uhradit mzdu, stejně jako potřebné vybavení dětí. Tyto celkové náklady na účast dětí na prázdninovém pobytu byly jen o 1.290 Kč nižší, než kolik by činil státní příspěvek na tyto děti za dané období. Žalobce dále nesouhlasí s krácením státního příspěvku za dobu od 17. do 31. 7. 2015 z důvodu pobytu 5 dětí na letním táboře v L. pořádaném občanským sdružením L. Náklady pobytu na táboře zaplatil sponzor, jde o sponzora žalobce, takže je třeba dovodit, že se jednalo o finanční prostředky žalobce. Žalobce namítá, že není možné řídit se metodickým doporučením žalovaného, neboť to není obecně závazný právní předpis.

Žalobce dále namítal nesprávný způsob krácení státního příspěvku dle § 42g odst. 3 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění účinném od 1. 1. 2013 (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“), dle něhož se snižuje státní příspěvek o jednu třicetinu za každý den pobytu dítěte mimo zařízení, pokud pobyt trvá „*po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů*“. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí výslovně uvádí „*po dobu 2 dnů*“ nikoliv „*nejméně*“ či „*alespoň*“ dva dny. Tři nebo čtyři dny však nejsou dva dny. Dle žalobce je závazné paragrafové znění zákona a nikoli úmysl předkladatele zákona. Srovnání s ústavní výchovou není na místě, jelikož krácení státního příspěvku se týká pouze zařízení, zatímco odkaz žalovaného na § 30 zákona č. 109/2012 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ústavní výchově“), se týká krácení příspěvku rodičů při pobytu dětí u nich, což stanoví § 42f odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí obdobně za použití výrazu „*alespoň 2 dnů po sobě jdoucích*“. V případě krácení státního příspěvku však výraz „*alespoň*“ chybí. V případě pobytu dítěte mimo zařízení nemá žalobce nulové náklady na uvedené dítě, jak tvrdí žalovaný, jelikož žalobce má i nadále mzdové náklady a provozní náklady (energie, nájemné, telekomunikační služby apod.). Z výše státního příspěvku 760 Kč na jedno dítě je zřejmé, že není celý využit na stravu a potřeby dítěte, jeho větší část je tudíž určena na mzdové náklady a další provozní náklady. Žalobce v této souvislosti uvádí, že nejsou splněny podmínky pro odchýlení se od jazykového výkladu zákona o sociálně-právní ochraně dětí ze závažných důvodů, jak uvádí žalovaný. K tomu uvádí argumenty, jimiž dokládá, že nová právní úprava státního příspěvku finančně poškozují zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, což dokládá především srovnáním s financováním dětských domovů a diagnostických ústavů.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že dle § 42g odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí je zákonná podmínka přiznání nároku na státní příspěvek spočívající v poskytování péče v prostorách zařízení (tedy nikoliv mimo jeho prostory) v kontextu právní úpravy důvodná, zejména s ohledem na potřeby těchto dětí a odpovídající kvalitu péče (včetně splnění materiálních, hygienických a technických podmínek provozu zařízení). Děti umístěné na letním táboře se nachází mimo zařízení, je tedy dán důvod pro krácení příspěvku. Žalovaný dlouhodobě a jednotně aplikuje výklad, podle něhož lze na účast dítěte na pobytové akci pohlížet jako na pobyt v zařízení za splnění dvou podmínek – zařízení nebo jeho zřizovatel pobytovou akci zorganizuje nebo objedná a současně pobyt dítěte uhradí. V případě akcí zmíněných žalobcem v žalobě ovšem pobyt dětí ze strany zařízení uhrazen

nebyl. Dále žalovaný uvedl, že striktní jazykový výklad, dle něhož se jedná o dva dny, nikoliv o více dnů, nemůže obstát. Jak plyne z kontextu zákona, důvodové zprávy k zákonu č. 401/2012 Sb. a metodických materiálů žalovaného, je zřejmý úmysl zákonodárce krátit státní příspěvek v případě, že se dítě nachází mimo zařízení dva dny a déle. I z logického výkladu plyne, že pokud se státní příspěvek krátí za dva dny, tím spíše se bude krátit za dobu delší. Žalovaný má tedy za to, že o výši státního příspěvku za měsíc červenec 2015 bylo rozhodnuto v souladu s právními předpisy.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce přípisem ze dne 5. 8. 2015 oznámil prvostupňovému orgánu, že v době od 30. 6. do 4. 7. 2015 pobývalo 6 dětí na pobytové akci v Penzionu u R. v J. (akce byla organizována občanským sdružením Centrum S. – V.) a v době od 17. do 31. 7. 2015 pobývalo 5 dětí v H. mlýnu v L. (akce organizována občanským sdružením L.). Prvostupňový orgán dne 28. 8. 2015 dotazem v Centru S. ověřil, že veškeré náklady spojené s pobytem dětí ve dnech 30. 6. – 4. 7. hradilo Centrum S., pečující tety z Klokánku prováděly jen výchovný dohled nad dětmi v průběhu přestávek a po programu, mzdové náklady tet hradil Klokánek. V tomto směru doplněný seznam nezletilých dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc byl dne 28. 8. 2015 doručen prvostupňovému orgánu jako podklad pro rozhodnutí o žádosti o státní příspěvek ze dne 5. 8. 2015.

Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán za měsíc červenec státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilým dětem v zařízení v celkové výši 406.600 Kč. V rozhodnutí prvostupňový orgán uvedl, že krátil státní příspěvek podle § 42g odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, neboť v době od 30. 6. do 4. 7. 2015 pobývalo 6 dětí na pobytové akci organizované občanským sdružením Centrum S. – V., v době od 5. do 25. 7. 2015 pobývaly 3 děti na letním dětském táboře Orlík a v době od 17. do 31. 7. 2015 pobývalo 5 dětí na pobytové akci pořádané občanským sdružením L. Tyto pobytové akce nebyly organizovány ani hrazeny zařízením pro děti vyžadující okamžitou péči či jeho zřizovatelem, nebyly tak splněny podmínky pro přiznání státního příspěvku i za dny pobytu mimo vlastní zařízení, které jsou upraveny v metodickém doporučení žalovaného. U ostatních pobytových akcí, které tyto podmínky splňují (letní dětská rekreace v R. a v rekreačním zařízení K. v P.), nebyl příspěvek krácen.

Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 11. 9. 2015 odvolání, v němž jako první odvolací důvod uvedl, že nesouhlasí s krácením státního příspěvku z důvodu účasti dětí na pobytových akcích mimo zařízení. S účastí dětí na pobytové akci organizované občanským sdružením Centrum S. – V. je spojen vznik nákladů spočívajících v nákladech na pořízení nezbytného vybavení pro děti a mzdových nákladech pro dvě pečující tety, bez nichž by se děti akce nemohly zúčastnit. Účast dětí na akci pořádané občanským sdružením L. byla uhrazena sponzorem Klokánku dle přiložené darovací smlouvy. Dále jako druhý odvolací důvod uvedl, že žádá o přiznání státního příspěvku na všechny umístěné děti za dobu, kdy byly mimo zařízení déle než 2 po sobě jdoucí kalendářní dny. Dle názoru žalobce se ustanovení § 42 odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí týká pouze pobytu mimo zařízení v délce dvou dní, nikoliv pokud se jedná o pobyt v délce tří nebo čtyř dnů.

O odvolání žalobce rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. V odůvodnění uvedl, že dle § 42 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí (pozn. soudu správně § 42g odst. 1) má zřizovatel zařízení nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení (při splnění dalších zákonných podmínek). S podmínkou místa výkonu péče souvisí § 42g odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, který pro případ, že dítě pobývá mimo zařízení, zakotvuje krácení státního příspěvku o poměrnou část odpovídající délce pobytu mimo zařízení. S ohledem na praktické aspekty poskytování péče v zařízeních pro děti vyžadujících okamžitou pomoc je při rozhodování o státním příspěvku v případě letních táborů dlouhodobě aplikován výklad, dle něhož lze na účast dítěte na pobytové akci nahlížet jako na pobyt v zařízení při splnění dvou podmínek, a sice že zařízení či jeho zřizovatel pobytovou akci organizuje, zprostředkuje nebo objedná a současně účast dítěte na akci uhradí. Tyto podmínky nebyly u sporných akcí splněny. Prvostupňový orgán zjistil na základě dokumentů předložených odvolatelem skutkový stav nepřipouštějící důvodné pochybnosti stran úhrady nákladů pobytových akcí, jichž se v červenci 2015 účastnily děti umístěné v zařízení žalobce. K darovací smlouvě ze dne 31. 8. 2015 žalovaný uvedl, že byla uzavřena měsíc po skončení pobytu, jejím předmětem je úhrada termínem nespécifikovaného pobytu 5 dětí z Klokánku H. na letním táboře neziskové organizace L., o. s. Nejde o doklad o úhradě pobytu dětí na pobytové akci žalobce ani zařízení, pročez nemá pro posouzení případu právní význam.

K druhému odvolacímu bodu žalovaný uvedl, že z důvodové zprávy k zákonu č. 401/2012 Sb., jímž byla změna ustanovení § 42g odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí provedena, z metodických materiálů žalovaného, které k dané problematice vydal a které jsou žalobci známy, jakož i z kontextu uvedeného ustanovení, v němž je ho užito, je zcela zřejmý úmysl zákonodárce v takových případech krátit příspěvek. Výlučně gramatický výklad žalobce, založený na absenci výrazu „alespoň“ nebo „nejméně“ z toho důvodu neobstojí. K nemožnosti užití výlučně jazykového výkladu odkazoval na usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 10. 2005, sp. zn. III. ÚS 494/05, který mj. uvedl, „že *jazykový výklad představuje toliko prvotní přiblížení se k aplikované právní normě*“. Snížení různých druhů plateb a příspěvků za dny pobytu dítěte mimo pobytové zařízení je standardní součástí právní úpravy provozu a financování takových zařízení. V tom smyslu odkázal na úpravu snížení příspěvku na úhradu péče poskytované dětem v ústavní výchově dle § 30 zákona o ústavní výchově. Obdobná úprava krácení platí i pro děti vyžadující okamžitou pomoc pro příspěvek na úhradu pobytu a péče, který jsou povinni platit rodiče dle § 42f zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Účelem napadeného ustanovení § 42g odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí je kopírovat stabilní úpravu krácení státního příspěvku za dobu pobytu dítěte mimo pobytové zařízení. V tom smyslu odkázal žalovaný i na shodný časový limit v podobě patnácté hodiny jako mezníku pro započítání dne, který je shodný ve všech odkazovaných úpravách. Tento výklad předmětného ustanovení je podpořen závěry výkladu logického (*argumentum a minori ad maius* – krátí-li se příspěvek za pobyt trvající 2 po sobě jdoucí dny, tím spíše se krátí za dobu trvající déle než dva po sobě jdoucí dny), výkladu systematického (komparací interpretované normy s právní úpravou popsanou shora) i výkladu teleologického (účel vykládaného ustanovení uvádí důvodová zpráva k zákonu č. 401/2012 Sb.). S ohledem na shora uvedené neshledal žalovaný v postupu prvostupňového orgánu při krácení státního příspěvku pochybení a odvolání žalobce shledal i v tomto odvolacím bodu nedůvodným.

Soud po zjištění, že žaloba je včasná (byla podána k poštovní přepravě dne 28. 12. 2015), podaná oprávněnou osobou a že jsou splněny i další podmínky jejího věcného projednání, napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů přezkoumal, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Dle ustanovení § 42g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí má zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Dle odst. 3 citovaného ustanovení se státní příspěvek snižuje o jednu třicetinu za každý den, v němž dítě pobývá mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pobyt mimo toto zařízení trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů; den, ve kterém dítě odejde ze zařízení v době po patnácté hodině, nebo den, ve kterém se vrátí do zařízení před patnáctou hodinou, se do doby 2 dnů po sobě jdoucích nezahrnuje.

Žalobce jako první žalobní bod uvedl, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť státní příspěvek neměl být krácen po rozhodnou dobu, po kterou se nezletilé děti nacházely na pobytové akci (letní tábor) v J. a L., neboť v souvislosti s pobytovou akcí v J. musel žalobce vynaložit mzdové náklady z důvodu doprovázení dětí pečujícími tetami a pobyt v L. byl uhrazen sponzorem žalobce.

Účelem zařízení v souladu s § 42 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí je poskytnout akutně ohroženým dětem nezbytnou ochranu a pomoc, která spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, zajištění zdravotních služeb, psychologické a jiné obdobné nutné péči. Povinností zařízení je poskytnout dětem kromě základního zaopatření v podobě ubytování, stravy a ošacení, i další služby uvedené v § 42a odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, tedy zejména zabezpečení výchovné péče, zdravotních služeb, podmínek pro zájmovou činnost, pomoc při přípravě dětí do školy, odbornou péči prostřednictvím sociálního pracovníka a psychologa atd. Zařízení má také povinnosti vůči rodičům umístěných dětí, kdy je povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytnout této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajistit jim terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči a výchovu dítěte [§ 42a odst. 1 písm. h) zákona o sociálně-právní ochraně dětí]. Zařízení pak může podle § 42a odst. 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí vykonávat svou činnost jen v objektu nebo prostorách, které umožňují zajištění přijetí dítěte, ubytování a přípravu dětí na školní vyučování, stravování a zájmovou činnost ve volném čase. Požadavky na tyto prostory jsou stanoveny v § 49 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí; těmi jsou odpovídající hygienické, materiální a technické podmínky v souladu s předpokládanou činností a výkonem sociálně-právní ochrany. Splnění těchto požadavků je jednou z podmínek pro vydání pověření k výkonu sociálně-právní ochrany v zařízení sociálně-právní ochrany či v jeho detašovaném pracovišti.

Z § 42g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí plyne, že při splnění dalších zákonných podmínek má zřizovatel zařízení nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení. Nárok je podmíněn péčí o dítě v „tomto zařízení“, tedy v prostorách zařízení, ke kterému bylo vydáno pověření ve smyslu shora uvedeném a v němž jsou dítěti (a jeho rodičům) poskytovány veškeré služby shora uvedené; naopak nárok není dán, je-li o dítě pečováno mimo místo zařízení.

Soud nezpochybňuje, že v případě pobytu dětí mimo prostory zařízení na pobytové akci (letním táboře) vznikají zřizovateli s tímto pobytem uváděné náklady (zejména mzdové náklady na zajištění doprovodu dětí, pořízení vybavení nezbytného pro pobyt v přírodě a cestovné) a že současně v průběhu pobytové akce dochází k faktickému naplňování úkolů zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Vznik těchto nákladů ani faktické plnění některých úkolů, které jsou dle § 42a odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí předmětem činnosti zařízení, nijak nevylučuje krácení státního příspěvku, neboť po tuto dobu není dítěti poskytován celý rozsah péče, kterou je zařízení povinno poskytovat, především však není poskytována v prostorách k tomu určených a za tím účelem schválených. Stát za stanovených podmínek na péči a pobyt dětí v zařízeních pouze přispívá, nefinancuje veškeré náklady na provoz zařízení, ale jen ty, které si vyhradil. Je plně na zákonodárci, aby stanovil, zda bude poskytovat provozovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc státní příspěvek na jeho činnost a za jakých podmínek. Účinná právní úprava státního příspěvku je konstruována tak, že rozhodující je pouze počet dětí umístěných v zařízení a délka jejich pobytu v zařízení; jde o příspěvek paušální, zákon nepředpokládá poskytování náhrady některých konkrétních nákladů na provoz zařízení (např. mzdových nákladů). Pro vznik nároku na státní příspěvek a jeho výši je tedy zcela nerozhodné, jaké náklady (co do jejich druhu a výše) vznikají v souvislosti s provozem konkrétního zařízení. Dle aplikovatelné právní úpravy není samotný vznik nákladů zařízení v souvislosti s účastí dítěte na pobytové akci mimo zařízení důvodem pro financování těchto nákladů státem, neboť státní příspěvek poskytuje jen při splnění zákonem stanovených podmínek, jímž je pobyt dítěte v zařízení. Financování zařízení tohoto typu je vícezdrojové. Mezi další zdroje patří dotace krajských či obecních úřadů, finanční dary či jiné granty, výplata sociálních dávek náležejících umístěným dětem (např. přídavek na děti, sociální příplatek apod.), příspěvky rodičů, případně jiné platby klientů, sponzorské finanční dary. S ohledem na shora uvedené soud uzavírá, že ačkoliv zařízení vznikly náklady s pobytem dětí na letních táborech mimo zařízení, nesplňují tyto náklady podmínky pro jejich hrazení formou státního příspěvku.

Žalovaný zavedl prostřednictvím metodického doporučení ze dne 13. 3. 2013 správní praxi týkající se přiznání státního příspěvku zařízení v případě, kdy se dítě nenachází v zařízení z důvodu účasti na pobytové akci. Podmínkou je, že pobytová akce je pro dítě organizována, zprostředkována nebo objednána zařízením a je hrazena zařízením nebo jeho zřizovatelem. Metodické doporučení, které žalobce zavrhuje s tím, že nejde o obecně závazný právní předpis, jde tedy nad rámec zákona, neboť zakládá správní praxi přiznávání státního příspěvku zařízení v případech, kdy nejsou splněny zákonem stanovené podmínky. Postup dle správní praxe zavedené metodickým doporučením je tedy *in favorem* žalobce, a nemůže tak vést ke zkrácení žalobce na jeho právech.

Pokud jde o pobytovou akci ve dnech 30. 6. – 4. 7. 2015 v J., žalobce netvrdil, že by tento pobyt uhradil, prvostupňový orgán zjistil, že náklady na pobyt dětí na této akci nesl její organizátor občanské sdružení Centrum S. – V. Je tedy zřejmé, že děti, které se této akce účastnily, pobývaly více než 2 po sobě jdoucí dny mimo zařízení (k tomu viz vypořádání dalšího žalobního bodu níže), přičemž pobytová akce nebyla hrazena zařízením nebo jeho zřizovatelem. Skutečnost, že v souvislosti s pobytem dětí v J. musel žalobce vynaložit mzdové a další náklady, neodůvodňuje vznik nároku na státní příspěvek dle podmínek stanovených zákonem, ani dle etablované správní praxe v souladu s metodickým doporučením.

Rovněž tak pobytová akce, která se uskutečnila v době od 17. do 31. 7. 2015 v L., nezakládá vznik nároku na státní příspěvek v souladu s podmínkami dle § 42g zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Nejsou splněny podmínky ani pro jeho přiznání dle správní praxe opírající se o metodické doporučení, neboť pobytová akce nebyla uhrazena zařízením či jeho zřizovatelem. Žalobce sám uvedl, že účast na pobytové akci zaplatila třetí osoba, která je sponzorem žalobce. Platbu třetí osoby uskutečněnou vůči organizátorovi pobytové akce (občanské sdružení L.) za účast dětí umístěných v zařízení žalobce nelze považovat za úhradu ceny pobytové akce zařízením či jeho zřizovatelem. Z darovací smlouvy ze dne 31. 8. 2015 přiložené žalobcem k odvolání plyne, že dárce provedl platbu přímo ve prospěch neziskové organizace L., o. s. na úhradu pobytu 5 dětí z Klokánku H. na letním táboře. Je tedy zřejmé, že tato platba nebyla darem ve prospěch žalobce, neboť nemá formu poskytnutí peněžních prostředků do dispozice žalobce. Závazek žalobce uvedený v bodě 2 smlouvy použít dar ve prospěch ohrožených dětí v zařízení Klokánek H. je zjevně nesmyslný, neboť v dané věci nešlo o poskytnutí daru žalobci, nadto peněžní prostředky již v té době byly „zkonzumovány“, tedy za předpokladu, že se darovací smlouva týká úhrady za pobyt v L. ve sporném termínu, což nelze ze smlouvy seznat. Jakkoliv se může zdát lpění na podmínce pro přiznání státního příspěvku stanovené metodickým doporučením, podle níž pobytová akce musí být hrazena zařízením či jeho zřizovatelem, formalistické, nepraktické, běžnému provozu neodpovídající, je nepochybně na správním orgánu, jenž zavedl správní praxi odchylnou se ve prospěch provozovatelů zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc od zákonných podmínek pro přiznání příspěvku, aby definoval podmínky této správní praxe. Výše uvedená podmínka je určitá a srozumitelná a způsob úhrady pobytové akce v L. jí neodpovídá.

Soud tedy shrnuje, že první žalobní bod není důvodný.

Žalobce jako druhý žalobní bod uvedl, že napadené rozhodnutí je dále nezákonné z důvodu krácení státního příspěvku za dny pobytu dětí mimo prostory zařízení, přesahující dva dny. Žalobce zastává jazykový výklad, dle něhož § 42g odst. 3 zákona o sociálně-právní ochraně dětí upravuje krácení státního příspěvku o jednu třicetinu za den pobytu dítěte mimo zařízení pouze po dobu dvou dní pobytu, což vyvozuje z textace zákona, že ke krácení dochází při pobytu mimo zařízení, který „trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů“.

Jak uvedl Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/97, „*neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jazykového výkladu; jazykový výklad představuje toliko prvotní přiblížení se k aplikované právní normě, je*

východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). “ Z důvodové zprávy k zákonu č. 401/2012 Sb., který novelizoval zákon o sociálně-právní ochraně dětí, plyne, že krácení státního příspěvku bylo zavedeno do právní úpravy z důvodu řešení situací, kdy dítě v zařízení fakticky nepobývá (je např. na dlouhodobé návštěvě u příbuzných) a je na něj vyplácen státní příspěvek. Smyslem krácení státního příspěvku je vyplácet ho pouze po dobu, po kterou dítě v zařízení skutečně pobývá a s jeho pobytem vznikají náklady. Jak plyne z textu důvodové zprávy, „*navrhuje se proto stanovit, že v případě pobytu dítěte mimo zařízení po dobu alespoň 2 po sobě jdoucích dnů se státní příspěvek snižuje o jednu třicetinu za každý den pobytu dítěte mimo zařízení, obdobně jako je tomu v úpravě příspěvku na úhradu pobytu a péče v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42f odst. 2 nebo v úpravě příspěvku na úhradu péče poskytované dětem ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy podle § 30 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních.*“ Úmyslem zákonodárce proto bylo krátit příspěvek, pokud se dítě nachází mimo zařízení alespoň 2 po sobě jdoucí dny, přičemž se mělo jednat o obdobnou úpravu jako u § 42f odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí či § 30 odst. 2 zákona o ústavní výchově, v nichž je krácení konstruováno s ohledem na počet dnů výrazem „alespoň“. Ačkoliv v důvodové zprávě zákonodárce navrhl krácení státního příspěvku za minimálně dva dny nepřítomnosti dítěte po sobě jdoucí (za použití výrazu „alespoň“), do textu novely toto skutečně výslovně nepromítl.

Soud se nicméně ztotožňuje s názorem žalovaného, pokud se jedná o logickou metodu výkladu daného ustanovení, tedy že pokud se příspěvek krátí za dva dny po sobě jdoucí nepřítomnosti, tím spíše se musí krátit i za více dnů po sobě jdoucích. Jde o jediný způsob výkladu tohoto ustanovení, který dává rozumný smysl. Zároveň je tento výklad nesporně podpořen výkladem teleologickým, tedy smyslem a účelem přijaté novely, kterým je krácení příspěvku za dobu faktického pobytu dítěte mimo zařízení, jak je podrobně rozvedeno shora. Dle stanoviska Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st.-1/96 „*vázanost soudu zákonem neznamena bezpodmínečně nutnost doslovného výkladu aplikovaného ustanovení, nýbrž zároveň vázanost smyslem a účelem zákona. V případě konfliktu mezi doslovným zněním zákona a jeho smyslem a účelem je důležité stanovit podmínky priority výkladu e ratione legis před výkladem jazykovým, podmínky, jež by měly představovat bariéru možné libovůle při aplikaci práva... Smysl a účel zákona lze dovodit především z autentických dokumentů, vypovídajících o vůli a záměrech zákonodárce, mezi něž patří důvodová zpráva k návrhu zákona...*“ Striktní jazykový výklad předmětného ustanovení zastávaný žalobcem je v rozporu s účelem a smyslem přijetí právní úpravy krácení státního příspěvku, činí právní normu iracionální a arbitrární, neboť neposkytuje žádné vysvětlení, proč by příspěvek měl být krácen právě jen při pobytu o délce dvou po sobě jdoucích kalendářních dnů. Z těchto důvodů je nutné ho odmítnout. I druhý žalobní bod je tedy nedůvodný.

Závěrem považuje soud za potřebné doplnit, že si je vědom dopadů, které může mít jím zaujatý výklad ustanovení § 42g odst. 3 písm. b) zákona o sociálně-právní ochraně dětí na činnost zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, budou-li se v souladu s ním chovat ekonomicky racionálně, tedy limitovat jakékoliv aktivity, jejichž důsledkem by byl pobyt dětí mimo zařízení po dobu dvou dnů a více, nebo účast dětí na pobytových akcích nesplňujících

podmínky zavedené správní praxe. Řada z těchto aktivit je přitom nepochybně přínosem pro děti umístěné v těchto zařízeních a přispívá k jejich řádnému vývoji i terapii. Soud je nicméně povolán pouze k tomu, aby vyložil a aplikoval účinné právní normy přijaté zákonodárcem. Není úkolem soudu, aby vlastní rozhodovací činností doplňoval, usměrňoval, či dokonce přetvářel státní politiku sociálně-právní ochrany dětí, zahrnující též podmínky státního financování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Tím méně mu přísluší vyjadřovat se k tomu, zda je přístup státu k financování tohoto typu zařízení „spravedlivý“ v porovnání s financováním jiných typů zařízení poskytujících péči dětem.

Vzhledem k tomu, že soud neshledal žalobní body důvodnými a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto mu nárok na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému dle obsahu spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 19. května 2017

Mgr. Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pavλίna Švejdová